

ПЕРСОНАЛІЇ

Вітаємо вчених-юристів з ювілеями!

ГОЛІНУ Володимира Васильовича
члена-кореспондента НАПрН України

Народився 28 липня 1935 р. у с. Глобине Полтавської обл. У 1959 р. закінчив юридичний факультет Ленінградського університету ім. О. О. Жданова (нині — Санкт-Петербурзький державний університет). З 1959 р. — слідчий, старший слідчий Петроградського та Ленінського райвідділів міліції м. Ленінграда. З 1961 р. — адвокат, член президії Полтавської обласної колегії адвокатів (м. Кременчук), з 1969 р. — аспірант кафедри кримінального права Харківського юридичного інституту (нині — Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого), з 1972 р. — асистент, старший викладач, доцент, професор кафедри кримінології і кримінально-виконавчого права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. З 1996 по 2015 рр. — завідувач цієї ж кафедри. Одночасно головний співробітник сектора дослідження проблем запобігання злочинності Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України.

У 1972 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук «Погашення та зняття судимості за радянським кримінальним правом» (спеціальність 12.00.08), у 1994 р. — дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук «Спеціально-кримінологічне попередження злочинності (теорія і практика)» (спеціальність 12.00.08). Вчене звання професора присвоєно у 1997 р. Обраний членом-кореспондентом Національної академії правових наук України у 2002 р.

Напрями наукових досліджень — розробка кримінологічних і кримінально-правових проблем спеціально-кримінологічного запобігання злочинам, запобігання насильницьким злочинам проти особи, запобігання насильству в сім'ї, злочинність неповнолітніх, бандитизм, судимість, віктимологія. Опублікував понад 300 наукових і навчально-методичних праць, серед яких: «Кримінологія: Загальна та Особлива частини» (у співавт., 2003, 2009), «Кримінологічні та кримінально-правові проблеми боротьби з бандитизмом» (2004), «Судимість» (2006), «Кримінологічні проблеми попередження злочинності неповнолітніх у великому місті: досвід конкретно-соціологічного дослідження» (2006), «Курс лекцій з кримінології» (2006), «Запобігання злочинності в Україні» (у співавт., 2007), «Потерпілий від злочину (міждисциплінарне правове дослідження)» (у співавт., 2008), «Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. Т. 5: Кримінально-правові науки. Актуальні проблеми боротьби зі злочинністю в Україні» (у співавт., 2008 (укр.), 2011 (рос.), 2013 (англ.)), «Запобігання злочинності (теорія і практика)» (2011), «Державне програмування і регіональне планування заходів запобігання злочинності в Україні» (у співавт., 2012), «Правова доктрина України: у 5 т. Т. 5: Кримінально-правові науки в Україні: стан, проблеми та шляхи розвитку» (у співавт., 2013 (укр.), 2018 (англ.)), «Сучасна кримінально-правова система України: реалії та перспективи» (у співавт., 2015), «Громадськість у запобіганні і протидії злочинності: вітчизняний та міжнародний досвід» (у співавт., 2017), «Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 17: Кримінальне право» (у співавт., 2017).

Брав участь у розробці проєктів законів України: «Про попередження насильства в сім'ї», «Про боротьбу з тероризмом в Україні», «Про основні засади запобігання та протидії корупції в Україні», «Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України щодо підвищення рівня захисту прав засуджених осіб» та ін.

Член редакційних колегій наукових видань «Проблеми законності», «Питання боротьби зі злочинністю», «Вісник Національної академії правових наук України». Член спеціалізованих вчених рад Д 64.086.01 у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого та К 64.502.01 у Науково-дослідному інституті вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса НАПрН України. Член Координаційної ради з питань сімейного насильства при облраді Харківської області.

Заслужений діяч науки і техніки України (2004). Нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (2004), медаллю «Ветеран праці» (1993). Лауреат Премії імені Ярослава Мудрого (2011, 2012, 2014), Державної премії України в галузі науки і техніки (2011).

ЗАЙЧУКА Олега Володимировича
дійсного члена (академік) НАПрН України

Народився 15 серпня 1955 р. у м. Києві. У 1977 р. закінчив юридичний факультет Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка (нині — Київський національний університет імені Тараса Шевченка) за спеціальністю «правознавство». Після закінчення аспірантури з 1980 р. до 1986 р. працював асистентом, доцентом кафедри історії та теорії держави і права юридичного факультету цього навчального закладу. З 1986 р. по 2005 р. — науковий співробітник, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник, завідувач відділу теорії держави і права в Інституті держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. У 1990 р. стажувався в Європейському відділенні ООН з прав людини у Женеві (Швейцарія), навчався у Міжнародному інституті прав людини в Страсбурзі (Франція). З 2005 по 2014 рр. — працював в Інституті законодавства Верховної Ради України на посадах заступника директора, першого заступника директора.

У 1980 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук «Законодавство США и практика его применения в области расовых отношений» (спеціальність 12.00.01), у 1992 р. — дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук «Правова система США: історико-теоретичний аналіз» (спеціальність 12.00.01). Вчене звання професора присвоєно у 2003 р. У 2004 р. обраний членом-кореспондентом, у 2012 р. — дійсним членом (академіком) НАПрН України. Заступник академіка-секретаря відділення теорії та історії держави і права НАПрН України.

Напрями наукових досліджень — історія держави і права, теорія держави і права, філософія права, порівняльне правознавство, цивільне право, міжнародне приватне право, міжнародне право. Опублікував понад 300 наукових та навчально-методичних праць, серед яких: «Законність: теоретико-правові проблеми дослідження та впровадження» (2004), «Вступ до теорії правових систем» (у співавт., 2006), «Теорія держави і права. Академічний курс: підручник» (у співавт., 2006, 2008), «Гендерні паритети в умовах трансформації суспільства» (2007), «Порівняльне правознавство (теоретико-правове дослідження)» (2007), «Проблеми реалізації прав і свобод людини і громадянина в Україні» (у співавт., 2007), «Порівняльне правознавство (правові системи світу)» (у співавт., 2008), «Загальна теорія держави і права: навчальний посібник» (у співавт., 2008), «Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. Т. 1: Методологічні та історико-теоретичні проблеми формування і розвитку правової системи України» (у співавт., 2008 (укр.), 2011 (рос.), 2013 (англ.)), «Сучасна правова енциклопедія» (у співавт., 2009, 2013, 2015), «Парламентаризм: реєстр термінів і понять» (у співавт., 2012), «Європейські правові стандарти та їх імплементація в українське законодавство» (у співавт., 2013), «Європейський шлях до належного управління» (у співавт., 2013), «Науково-практичний класифікатор цивільного законодавства» (у співавт., 2013), «Правова доктрина України: у 5 т. Т. 1: Загальнотеоретична та історична юриспруденція» (у співавт., 2013 (укр.), 2015 (англ.)), «Сучасна кримінально-правова система України: реалії та перспективи» (у співавт., 2015), «Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 1: Історія держави і права України» (у співавт., 2016).

Член редакційних колегій наукових журналів «Юридична наука», «Бюлетень Міністерства юстиції України». Член науково-методичної ради при Генеральній прокуратурі України, член міжвідомчої групи з підготовки Міграційного кодексу України, член Атестаційної колегії МОН України, член спеціалізованої вченої ради Д 26.236.03 в Інституті держави і права імені В.М. Корецького НАН України.

Заслужений юрист України (2007), лауреат Премії імені Ярослава Мудрого (2007). Нагороджений Почесною грамотою Верховної Ради України (2004), Нагрудним знаком «Відзнака Голови Конституційного Суду України» (2018).

КОЛІСНИКА Віктора Павловича
члена-кореспондента НАПрН України

Народився 19 липня 1960 р. в с. Підвисоке Борівського р-ну Харківської обл. У 1985 р. закінчив Харківський юридичний інститут (нині — Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого), де залишився працювати і пройшов шлях від стажиста-дослідника до професора кафедри конституційного права України. У 2001–2004 рр. — начальник Управління планування і координації правових досліджень в Україні Національної академії правових наук України. У 2004–2015 рр. — професор кафедри конституційного права України Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. З січня 2016 р. — суддя Конституційного Суду України.

У 1990 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук «Організаційно-правові взаємовідносини місцевих Рад народних депутатів з підприємствами (об'єднаннями) вищестоящого підпорядкування» (спеціальність 12.00.02), у 2003 р. — доктора юридичних наук «Конституційно-правові проблеми регулювання міжнаціональних відносин в Україні в умовах становлення правової держави» (спеціальність 12.00.02). Вчене звання доцента присвоєно у 1995 р., професора — у 2005 р. Обраний членом-кореспондентом НАПрН України у 2010 р.

Напрямок наукової діяльності — конституційне право. Автор понад 200 наукових та навчально-методичних праць, серед яких: «Конституційне право України: підручник» (у співавт., 2002, 2008), «Національно-етнічні відносини в Україні: теоретичні засади та конституційно-правові аспекти» (2003), «Конституція України: Науково-практичний коментар» (у співавт., 2003, 2011), «Конституційно-правові засади становлення української державності» (у співавт., 2003), «Правова культура в умовах становлення громадянського суспільства» (у співавт., 2007), «Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. Т. 2: Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення» (у співавт., 2008 (укр.), 2011 (рос.), 2013 (англ.)), «Конституційно-правові засади взаємовідносин органів державної влади в контексті європейської інтеграції» (у співавт., 2010), «Договір як універсальна правова конструкція» (у співавт., 2012), «Конституційна юрисдикція: підручник» (у співавт., 2012), «Науково-практичний коментар Закону України «Про вибори народних депутатів України» (у співавт., 2012), «Демократичні засади організації та функціонування вищих органів державної влади України» (у співавт., 2013), «Правова доктрина України: у 5 т. Т. 2: Публічно-правова доктрина України» (у співавт., 2013 (укр.), 2016 (англ.)), «Політологічний енциклопедичний словник» (у співавт., 2015).

Був членом Робочої групи з розробки проекту внесення змін до Конституції України за результатами Всеукраїнського референдуму 2000 р., брав участь в експертизі проекту Конституції України 2008 р., членом Конституційної комісії (2015–2016). Брав участь у розробці проекту Закону України «Про вищу освіту». Член редакційної колегії наукових видань «Вісник Національної академії правових наук України», «Державне будівництво та місцеве самоврядування», «Проблеми законності», «Вісник Конституційного Суду України». Лауреат Премії імені Ярослава Мудрого (2003, 2008).

ПАНОВА Миколу Івановича
дійсного члена (академіка) НАПрН України

Народився 7 серпня 1940 р. у с. Берека Первомайського р-ну Харківської обл. У 1966 р. закінчив Харківський юридичний інститут (нині — Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого). У 1965–1970 рр. працював слідчим прокуратури Чугуївського р-ну Харківської обл. З 1970 р. його життя і діяльність пов'язані з Національним юридичним університетом імені Ярослава Мудрого, де він пройшов трудовий шлях від асистента до професора. З 1974 р. по 1981 р. — заступник декана заочного факультету, з 1987 р. по 2007 р. — проректор з наукової роботи. З 2000 р. і до сьогодні — завідувач кафедри кримінального права № 2 цього навчального закладу.

У 1973 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук «Кримінальна відповідальність за заподіяння майнової шкоди шляхом обману чи зловживання довірою» (спеціальність 12.00.08), у 1976 р. присвоєно вчене звання доцента. У 1987 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук «Основні проблеми способу вчинення злочину в радянському кримінальному праві» (спеціальність 12.00.08). Вчене звання професора присвоєно у 1989 р. У 1993 р. обраний членом-кореспондентом, у 2000 р. – дійсним членом (академіком) НАПрН України.

Напрями наукової діяльності: теорія та методологія кримінального права, дослідження проблем вчення про злочин, законодавчу техніку кримінального права, відповідальність за окремі види злочину. Оpubлікував біля 300 наукових та навчально-методичних праць, серед яких: «Уголовная ответственность за причинение имущественного ущерба путем обмана или злоупотребления доверием» (1977), «Квалификация преступлений, совершаемых путем обмана» (1980), «Способ совершения преступления и уголовная ответственность» (1982), «Уголовно-правовое значение способа совершения преступления» (1984), «Квалификация насильственных преступлений» (1985), «Квалификация преступлений, совершаемых путем обмана и злоупотребления доверием» (1987), «Понятійні апарати наук кримінального циклу: співвідношення і взаємозв'язок» (2000), «Кримінальне право України: Загальна частина» (у співавт., 1999, 2001, 2004, 2007, 2010, 2015), «Кримінальне право України: Особлива частина» (у співавт., 1999, 2001, 2004, 2007, 2010, 2015), «Конфліктологія» (у співавт., 2002, 2004), «Філософія права: Хрестоматія» (у співавт., 2002), «Кримінальний кодекс України: Науково-практичний коментар» (2002, 2004, 2006, 2009, 2013), «Соціологія права» (у співавт., 2003), «Філософія права» (у співавт., 2003), «Настільна книга слідчого», (у співавт., 2003, 2007, 2008, 2010), «Політологія» (у співавт., 2005), «Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. Т. 1: Методологічні та історико-теоретичні проблеми формування і розвитку правової системи України» (у співавт., 2008 (укр.), 2011 (рос.), 2013 (англ.)), «Методологічні засади дослідження проблем Особливої частини кримінального права» (2009), «Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини): навчальний посібник» (у співавт., 2011), «Правова доктрина України: у 5 т. Т. 5: Кримінально-правові науки в Україні: стан, проблеми та шляхи розвитку» (у співавт., 2013 (укр.), 2018 (англ.)), «Вступ до навчального курсу «Кримінальне право України»: лекція» (2015), «Загальні засади кваліфікації злочинів» (2016), «Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 17: Кримінальне право» (у співавт., 2017).

Брав участь у розробці проекту Конституції України, ряду проектів постанов Пленуму Верховного Суду України, проектів законів, зокрема «Про прокуратуру», «Про Національну поліцію», «Про нормативно-правові акти України», перебував у складі робочих груп Кабінету Міністрів України з розроблення проекту Кримінального кодексу України та ін. Був експертом (1992–1997) напрямів «Торгівля людьми» і «Комп'ютерна злочинність» у рамках науково-дослідницької програми в межах україньско-американської співпраці між Національним інститутом юстиції Департаменту юстиції США та НАПрН України у сфері боротьби з організованою злочинністю та корупцією. У 1997–2000 рр. — заступник голови Експертної ради ВАК України з юридичних наук. З 1966 р. по 2007 р. — голова Експертної ради з юридичних наук Міністерства освіти і науки України; член консультативної ради Верховного Суду України та ін.

Член наукової ради юридичного журналу «Право України», член редакційної колегії журналів «Юридична наука», «Судова практика», «Вісник кримінального судочинства», збірників наукових праць «Вісник Національної академії правових наук України», «Проблеми законності», «Питання боротьби зі злочинністю», «Бюлетень Міністерства юстиції України». Член спеціалізованої вченої ради Д 64.086.01 у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого.

Заслужений діяч науки і техніки України (1995). Нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня (2002), Грамотою Харківської обласної державної адміністрації (2012), Грамотою Харківської обласної Ради (2015), Почесною грамотою Харківської обласної організації Союзу юристів України (2015), Відзнакою Національної академії наук України за підготовку наукової зміни (2018). Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2006), Премії імені Ярослава Мудрого (2002), Заслужений професор Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Почесний громадянин Первомайського р-ну Харківської обл. (2001) та м. Первомайська (2004). Почесний працівник Прокуратури (2005), старший радник юстиції.

**Вітаємо вчених-ювілярів – членів редакційної колегії наукового журналу
«Науковий вісник Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ»**

МАКУШЕВА Петра Васильовича

Народився 18 липня 1960 р. в м. Херсоні. У 1989 р. закінчив Ленінградське вище політичне училище МВС СРСР (нині – Санкт-Петербурзький університет МВС РФ). Проходив службу з 1981р. по 2000 р. на оперативних та керівних посадах в МВС. З 1992 р. по 2020 р. працював в навчальних закладах освіти на посадах, викладача, доцента, завідувача кафедри, професора та декана юридичного факультету.

Навчався ад'юнктурі Національної академії внутрішніх справ України по кафедрі теорії держави і права та у 2004 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Професійна правова свідомість і правова культура дільничного інспектора міліції (шляхи формування і удосконалювання)» (за спеціальністю 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень) і здобув науковий ступінь кандидата юридичних наук. У 2005 р. отримав вчене звання доцента по кафедрі адміністративного права, а в 2014 р. – вчене звання професора по кафедрі загально-правових дисциплін.

З 2009 р. по 2019 рік під його науковим керівництвом підготовлено 12 кандидатів та 2 доктори юридичних наук. У 2017 р. завершив підготовку рукопису докторської дисертації та видав друком монографію «Адміністративно-правовий статус державної виконавчої служби в Україні: становлення та перспективи» та прилюдно захистив дисертацію (за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право) і здобув науковий ступінь доктора юридичних наук.

Є автором понад 150 науково-методичних праць, у тому числі понад 20-и навчальних посібників і монографій: «Позитивістська парадигма в українській юридичній думці XIX – початку XX сторіччя: Монографія»; «Адміністративно-правовий статус державної виконавчої служби в Україні: становлення та перспективи: Монографія»; «Методологія сучасного правознавства: Навчальний посібник»; «Теорія правозастосування: Навчальний посібник»; «Позитивістська парадигма в українській юридичній думці XIX – початку XX сторіччя: Монографія»; «Судовий розгляд справ про адміністративні правопорушення: Навчальний посібник»; «Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання корупції» (у співавт.).

За час служби та науково-педагогічної діяльності (понад 40 разів) неодноразово був відзначений державними нагородами, почесними відзнаками, грамотами та подяками Голови міської ради та Голови Дніпропетровської обласної адміністрації.

Останніми роками є членом редакційних колегій періодичних наукових видань: з 2012 р. – «Право і суспільство» (засновник – ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»), з 2019 р. – «Науковий вісник ДДУВС» (засновник – Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ), з 2020 р. – «Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції» (засновник – Дніпровський національний університет ім. Олеса Гочара, юридичний факультет). Є членом Міжнародного наукового громадського об'єднання «МАІТ», радником Голови громадської організації «По боротьбі з корупцією та незаконною діяльністю» Дніпропетровського обласного відокремленого підрозділу;

З вересня 2020 р. – професор кафедри історії і теорії держави та права Університету митної справи та фінансів (м. Дніпро).

СЕРЬОГІНА Віталія Олександровича

Народився 15 лютого 1970 р. в м. Скадовськ Херсонської області. У 1994 р. закінчив Українську державну юридичну академію (нині – Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого).

З 1994 по 2014 р. працював на кафедрі конституційного та міжнародного права Харківського національного університету внутрішніх справ, пройшовши шлях від викладача до начальника кафедри (1994-1997 – викладач; 1997-1999 – ад'юнкт, 1999-2001 – старший викладач, 2001-2006 – доцент, 2006-2014 – начальник кафедри). З серпня 2014 р. по теперішній час – професор кафедри конституційного і муніципального права юридичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

У Харківському національному університеті внутрішніх справ проводив заняття з дисциплін: «Конституційне право України», «Державне право зарубіжних країн», «Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні», «Забезпечення прав людини у правоохоронній діяльності».

У Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна викладає такі навчальні дисципліни: «Конституційне право України», «Актуальні проблеми конституційного права», «Сучасна конституційно-правова доктрина», «Конституційна юстиція», «Засади конституційного ладу», «Правовий статус публічних осіб», «Конституційно-правове забезпечення недоторканності приватного життя».

Кандидатська дисертація «Конституційний принцип гласності у діяльності органів державної влади України», спеціальність – 12.00.02 – конституційне право, дата захисту – 1999 рік, науковий керівник – доктор юридичних наук, професор Ю.М. Тодика.

Докторська дисертація «Конституційне право особи на недоторканність приватного життя (прайвесі): проблеми теорії та практики», спеціальності – 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень; 12.00.02 – конституційне право; муніципальне право, дата захисту – 2011 рік, наукові консультанти: доктор юридичних наук, професор Ю.М. Тодика; доктор юридичних наук, професор О.Н. Ярмиш.

Вчене звання професора по кафедрі конституційного та міжнародного права, присвоєне у 2014 р.

Членство в спецрадах: 2009-2011 рр. – вчений секретар спеціалізованої вченої ради К 64.700.02 у Харківському національному університеті внутрішніх справ; 2011-2013 рр. – вчений секретар спеціалізованої вченої ради Д 64.700.02 у Харківському національному університеті внутрішніх справ; 2013-2016 рр. – заступник голови спеціалізованої вченої ради Д 64.700.02 у Харківському національному університеті внутрішніх справ; з 2015 р. по теперішній час – член спеціалізованої вченої ради Д 64.051.28 у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна; 2016-2019 рр. – заступник голови спеціалізованої вченої ради К 64.051.31 у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна; з 2020 р. член спеціалізованої вченої ради К 64.051.30 у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна.

Внесок у юридичну науку: розвиток концепції прайвесі, запровадження системно-структурного підходу до визначення змісту конституційних прав і свобод людини і громадянина, розвиток теоретичних засад науки державного будівництва та місцевого самоврядування в Україні.

Під науковим керівництвом В.О. Серьогіна захищено 13 кандидатських дисертацій за спеціальностями 12.00.01 та 12.00.02. За наукового консультування В.О. Серьогіна захищено 2 докторські дисертації за спеціальністю 12.00.01.

Науковий доробок: загальна кількість праць – близько 150, у т.ч. одна одноосібна та одна колективна монографії, 2 підручники, 5 навчальних посібників, понад 100 наукових статей.

Член редакційних колегій журналів «Конституційно-правові академічні студії» та «Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Право», Відомчі нагороди: Почесний знак МВС України, «За відзнаку в службі» II ступеня, «За розвиток науки, техніки та освіти», «За бездоганну службу» II і III ступенів. Лауреат премії імені Ярослава Мудрого (2014 р.).